Kétezer óra társadalmi munka

A holnap védőnői az egészségügyért

A Szeged egészségügyi kérdéseivel foglalkozó megbeszélésen hangzott el a minap Buruzs Mihályné neve. Azt sorolta ekkor a főorvos, kik azok, akik a tbc elleni társadalmi összefogásban dicséretre méltó feladatokat vállalnak.

— A védőnőképző növendékei igazgatónőjük, Buruzs Mihályné szervezése nyomán csaknem kétezer óra társadalmi munkát végeztek tavaly a tüdőszűrő állomáson — mondotta. Ez a nagy szám többeket meglepett a beszámoló hallgatói közül. Engem is.

Programon kívül

Most itt ülök a patinás épület csendes igazgatói szobájában, szemben a csendes szavú, komoly asszonnyal, aki szerényen egyik nevelőtársára, Strobl Máriára hivatkozik. Aztán kettőjük elmondásából alakul ki a kép egy nagyszerű kezdeményezésről, aminek a lemérhető óraszámokon túl is igen nagy a társadalmi haszna.

— Itt tulajdonképpen egészségügyi szakoktatás folyik, hogyan lehet, hogy mégis társadalmi munkát említett a jelentés? — kérdezem.

— Ez a tevékenység nem tartozik az iskola tanítási programjába — kapom a választ. — Pár évvel ezelőtt esténként átküldöttünk néhány növendéket, hogy adminisztrációs segítséget adjanak a tüdőszűréseknél. Aztán az ottani orvosok, főleg dr. Czinki Gabriella főorvosnő annyira megkedvelte lányaink közreműködését, hogy lassan rendszeressé vált a másodévesek részvétele ezeken a vizsgálatokon.

Kölcsönösen jó

— Csak ügyviteli munkát végeznek?

— Egy idő óta többet ennél. A növendékek igen hasznos és rendkívül eredményes felvilágosító munkát végeznek a vizsgálatra várakozók között. Lényegében elindulnak azon az úton, amelyen később, mint önálló védőnőknek egész életükben haladniok kell. Növendékeink jövő feladatai között nagy szerepe van az emberekkel való foglalkozás módszereinek a sikeres egészségügyi szervezés érdekében.

— Az a 60—70 növendék, aki tavaly a kétezer órát ott töltötte a tbc-s megbetegedések megelőzésével és felfedezésével foglalkozó szakemberek mellett, ismereteit is gazdagította, s ismét csak a későbbiek során hasznosítható tapasztalatokat szerzett. Sőt, viszonzásként ugyancsak társadalmi alapon a tüdőszűrő állomás orvosai szakmai előadásokat tartottak a végzős növendékeknek.

Felvilágosító szavak

— Máris tovább bővült ez az iskolán kívüli munka — mondja Strobl Mária. — Leányaink az utóbbi időben több alkalommal tartottak egészségügyi kiselőadásokat az általános iskolák tanulóinak. Ez ugyancsak a betegségmegelőzést szolgálja.

S végül még azt is elmondják, hogy — szintén iskolai programjukon kívül — a véradó állomással is hasonló kapcsolatuk van a védőnő-képzősöknek. Az üzemekben, intézményekben már ismerik és kedvelik őket az ott dolgozók is, akik közül sokat ezeknek a mosolygó védőnő-jelölteknek a meggyőző szavai késztettek önkéntes véradásra.

...A csendben, szerényen végzett közhasznú munka lelkes agitátora Buruzs Mihályné és Strobl Mária.

Kondorosi János

KÉPERNYŐ

□ Mintha kissé túlontúl magasra emelte volna a mércét a tv világirodalmi vetélkedőjének összeállítója, *Bárány* Tamás — aki egyébként igényes esszé-félét is felolvasott a műsor bevezetőjeként szerdán este. A vetélkedőt frappánsan, rutinosan vezető *Ungvári* Tamás ugyan igyekezett a nehezebb kérdéseknél — egy-két szellemesen fogalmazott mondattal — támpontot szolgáltatni, de érzésünk szerint ez sem volt elég... Természetesen, nem a gyermekmesék színvonalára való süllyesztést kérjük számon — azonban az is helytelen, ha negyed- és ötödéves bölcsészhallgatók tájékozottságának megfelelő mércét állítanak fel egy-egy ilyen alkalomból.

Az illusztrálásul elhangzott jelenetek, dramatizált regényrészletek közül mindenekelőtt a Thibault-családból kiragadott tetszett: *Deák* Sándor remekelt benne, professzorként. Alekszej Tolsztoj Golgotája részletének megjelenítésekor *Bitskey* Tibor nyújtott hasonlóan igényes szerepformálást.

Arra, a jövőben jobban kellene vigyázni, hogy a néhányszavas szereplők is hasonló gondossággal készüljenek fel szerepükre; s ne forduljon elő megint az, hogy egy színésznő nagy noszogatásra, harsogó „sugás" segítségével se tudjon kibökni — pár szavas bemutatkozó szöveget!...

□ Március 20-án este újabb irodalmi-„csemege" kerül a képernyőre: Gerhard *Hauptmann A bunda* című, egykor nagy botrányt felkavart színpadi művét láthatjuk. Hauptmann a 20. század első felének egyik legjelentősebb drámaírója: gazdag életismeret, bensőséges népszeretet és szociális érdeklődés jellemezte újszerű alkotásait. „A bunda" nyers szókimondásával a polgári igazságszolgáltatás elsőrangú *paródizálását* nyújtja.

D. E.

Kétszázezer hektár új erdő

Csütörtökön Salgótarjánban fásítási ankéttal megnyitották az országos fásítási hónapot. Az ankéton mintegy kétszáz erdészeti szakember, termelőszövetkezeti és állami gazdasági vezető, továbbá a társadalmi szervek sok képviselője vett részt. Fekete Gyula, az Országos Erdészeti Főigazgatóság osztályvezetője tartott vitaindító előadást. Mint elmondta, 1950 óta több mint 200 ezer hektár új erdőt telepítettek hazánkban, az eróziós károk nagysága azonban még gyorsabb és hatékonyabb munkára ösztönzi az erdészeti szakembereket. A mezőgazdasági rendeltetésű földek védelméről szóló törvény külön aláhúzza a talajvédő erdőtelepítés jelentőségét. Az Országos Erdészeti Főigazgatóság messzemenő támogatásával megkezdődött Salgótarján zöldövezetének kialakítása is.

Madárárusítás és madárvédelem

Régen, míg a madárvédelmet csak kedvtelésből, szórakozásból űzték, a színes tollú, szép hangú madarakat ótták. Amikor a tudományos ismeretek fejlődésével nyilvánvalóvá lett, hogy a hasznos madarak a termést, kenyerünket segítenek megvédeni a kártevőktől, az ember már érdekből fejtett ki madárvédelmi tevékenységet. A legújabb időben pedig, amikor a technikai kultúra előretörése, az erdők gyérülése, a vadvizek lecsapolása következtében arra döbbentünk rá, hogy rohamosan csökken a hasznos madarak száma, parancsoló szükségként lépett fel a madárvédelem kötelezővé tétele. Megállapítást nyert, hogy a vegyszeres védekezés mezőgazdaságunk kártevői ellen egymagában nem elegendő; a hasznos madarak segítségére is rá vagyunk utalva a rovarok, egerek, pockok millióinak fékentartásában. Ezért jelent meg hazánkban is — mint Európa minden kultúrállamában — kormányrendelet a madárvédelemről (59/1954. IX. 9. M. T.). Nem érzelgősség szüleménye tehát a mai madárvédelem, hanem nagyon is ésszerű fejlődés és meggondolás eredménye.

A gyakorlati madárvédelem megvalósítását szolgálták Szegeden többek között a TIT madártani szakköre által felállított madáretetők. Ezek amellett, hogy számos énekesmadár téli átmentését tették lehetővé, egy kis reklámot is csináltak a madáretetésnek. Ezért is került az egyik dúcetető Szeged legforgalmasabb pontjára, a Széchenyi térre. Jóleső érzéssel állapítottuk meg, hogy az emberek örömmel, érdeklődéssel állnak meg az etetők közelében. Pedagógusok használják fel a szemléltetési lehetőséget, amikor tanítványaiknak bemutatják a Múzeum-parkban álló etetőt. Kedves látványt nyújtanak az óvodás csoportok, amikor az „óvónéni" vezetésével megjelennek és körülveszik a madarak terített asztalát. Reméljük, hogy ők már a madárvédelem szellemében nőnek fel.

Van azonban madárvédelmi szempontból kevésbé megnyugtató jelenség is. Hetipiacos napokon, de főleg vasárnap az ún. „galambpiacon" az énekesmadarak tucatjait kínálják eladásra. Szűk kis kalitkákban kopott tollú, a vergődésben farktollaik egy részét elhullajtott tengelicek, zöldikék, pintyek, süvöltők gubbasztanak. Vevőre „várnak", hogy azután annak lakásán hamarosan elpusztuljanak. A vad madarak tartásához ugyanis szakszerű bánásmód és feltétlenül nagy hely szükséges, ami rendszerint nem biztosítható. Kalitkamadárnak a félig háziasított papagájok és kanárik valók, amelyek nem olyan igényesek.

Vajon tudják-e azok, akik a madarakkal üzérkednek, hogy fent idézett rendelet szerint „tilos a vadon élő madarak fogása, fogságban tartása". És hogy az is megszegi e rendelkezést, aki „védett, vagy hasznos madarat hatósági engedély nélkül forgalomba hoz". A bírság fizetésén túl előírja a rendelet a madárfogásra használt eszközök és a befogott madarak hatósági elkobzását is.

Most, tavasz közeledtekor különösen időszerű e kérdéseket felvetni: a megindult madárvonulással visszaérkeznek a délen telelt madártömegek. Hamarosan hozzáfognak a költéshez, fiókaneveléshez. Közben ugrásszerűen emelkedik rovarpusztító tevékenységük, de sajnos annak veszélye is, hogy lépre, hálóba, majd a piacra kerüljenek.

Dr. Marián Miklós

Meghalt Szilágyi József elvtárs

Tegnap, csütörtökön hajnalban 75 éves korában hirtelen elhalálozott Szilágyi József elvtárs, munkásmozgalmi veterán, aki 1919 óta vett részt Szegeden a munkásmozgalomban. Annak idején a szabók szakszervezetében fejtett ki aktív munkát. Negyven éven át tagja volt a Szegedi Általános Munkás Dalegyletnek, s ezért a tevékenységéért a felszabadulás után a Szocialista Kultúráért Érdeméremmel tüntették ki. 1961 óta volt nyugdíjasa a Szegedi Városgazdálkodási Vállalatnak. Temetése szombaton délután 3 órakor lesz a Gyevi temetőben.

Vörös sivatag

Új filmek

Ez a film valószínűleg *szenvedélyes vitákat* fog kiváltani.

Mit mondhatnak azok, akiknek nem tetszett és nem tetszik majd a film? A legtöbben bizonyára azt kifogásolják, hogy a *Vörös sivatag* — akárcsak *Antonioni* többi filmje — hátat fordított a cselekményalakítás hagyományos módszereinek, hogy a filmben tulajdonképpen semmi sem történik; ott végződik, ahol elkezdődött.

A film barátai erre nyilván azt felelik majd, hogy ez a cselekménytelenség egyrészt szándékos, másrészt így nem is igaz. Antonioni ugyan ebben a filmjében is, akárcsak a legutóbb látott *Éjszakában* valóban megtagadta a cselekményépítés konvencionális módszereit. Arról azonban szó sincs, hogy a filmben az égvilágon semmi sem történik. A Vörös sivatag főhőse egy fiatal nő, Giuliana, aki neurasztériás, szorongásos beteg. Giuliana ki akar törni ebből az állapotból, meg akar újulni, emberként és asszonyként is. A film az erre irányuló erőfeszítések története, s azt mondja el, hogy ez a menekülés, ez a megújulás *nem sikerül*, mert nem sikerülhet; hiányoznak hozzá a feltételek. A Vörös sivatag tehát indul valahonnan és el is jut valahová; nem önmaga körül forog.

Dehát — mondhatják erre a film ellenzői — mi közünk nekünk ehhez? Mi közünk ehhez az idegbeteg fiatalasszonyhoz, akinek a sorsa ráadásul végletes pesszimizmust hirdet, s az emberi erőfeszítések értelmetlenségét sugallja? Azt hisszük, a film barátainak el kell ismerniök, hogy ebben az ellenvetésben van valami. Giuliana sorsát Antonioni valóban elsősorban *nem* társadalmi kérdésként, hanem *szinte csak orvosi, klinikai esetként kezeli;* a filmből hiányzik az a kapcsolat, amely ennek a fiatal nőnek a sorsát az egészséges emberekhez, a társadalomhoz erőteljesebben kötné. Ha nem is teljesen, de egy kissé csakugyan érdektelenül nézzük Giuliana történetét, majdnem úgy, mintha egy orvosi oktatófilmet látnánk.

Illetve mégsem egészen úgy. Mert ha kevés is, ha szegényes is a filmben az általános érvényű, társadalmi értékű mondanivaló, s ha megértjük, hogy sokan még ezt a keveset sem hajlandók elfogadni, az vitathatatlan, hogy amire a film vállalkozott, azt *roppant nagy hatással, rendkívüli művészi erővel* jelenítette meg. Antonioni filmjei mindig érzékletesen teremtették meg egy-egy állapot és szituáció atmoszféráját.

A Vörös sivatagban ez még erőteljesebb. A világhírű rendező ebben a filmben egy új eszközt csatolt az atmoszféra teremtés eddigi tényezőihez: *a színeket.* Mintha csak a szorongásos, neuraszténiás hősnő szemével látnánk, olyan színekben jelenik meg előttünk a világ. Kékesszürke utcák, lila szobák és szobaberendezések vannak meg a szemünk előtt; *Antonioni átszínezi a világot.*

Van a filmben egy betét. Giuliana mesét mond a fiának. A betétben ennek képei elevenednek meg. De nem Antonioni színeivel. A tompa, fátyolos kékek és lilák hirtelen eltűnnek, minden ragyog, a tenger, az ég, a part vörös sziklái és a fák zöld foltjai. Van ennek a betétnek tartalmi, eszmei célja is — tulajdonképpen hősnőjét jellemzi vele a rendező —, de hirtelen kontrasztjával arra is alkalmas, hogy a *film színhasználatának értelmére* rádöbbentse a nézőt.

Úgy tűnik, a Vörös sivatag egyszerű folytatása Antonioni többi filmjének az Éjszakának, a *Kalandnak*, és a *Barátnők*nek. Valójában, azt hiszem, egészen más. A korábbi filmekben több volt a társadalmi érdekű mondanivaló. Az elidegenedés — Antonioni eddig ezzel foglalkozott — társadalmi problematika. A neuraszténia, ahogyan a Vörös sivatagban megjelenik, nem. Ez a film legfőbb baja, ezért nem igazi remekmű, minden megoldásbeli tökéletessége és annak ellenére sem, hogy tavaly megnyerte a velencei fesztivál fő díját.

Ő. L.

A jégbalett csillaga

Műszaki rajzoló vagy balettcsillag? — töpreng a film csinos hősnője, Várja, illetve művész nevén Viktória. Filmvígjáték vagy revüfilm? — meditál a néző, vagy „művész nevén" közönség. A filmen Várja úgy dönt, hogy Viktória, tehát jégtáncos lesz, bár választása némi töprengés után születik meg. A néző pedig — mintha igazat adna neki — úgy ítél, inkább revü, mint rosszul sikerült vígjáték.

Tulajdonképpen a műfaját nehéz eldönteni ennek a színes szovjet filmnek. A jelmondata is csupán annyit árul el: látványos, s ebben a vonatkozásban nem is hagy kívánni valót maga után. Érzésünk szerint vígjátéknak indul — sajnos eléggé valószínűtlen mesével. Aztán mintha kifogyna az addig sem túlzottan sziporkázó ötletekből. A történet hamar előre látható végéhez közeledik, amikor a rendező, Alekszej Misurin segítségül hívja a jégbalett ezerszínű világát. Pazar ragyogás, fantázia, andalító hangulat kerül a vászonra. Kétségtelen, az Ukrán Jégbalett szívderítő látvány. Már-már feledjük a kissé suta szerelmi történetet, amikor az írói következetesség ismét előkeresi valahonnan a férfi főszereplő, Sztyepán mosolyt fakasztóan epekedő figuráját, s végre valahára teljessé válik a hepiend. Egy kis vígjáték, egy kis revü és semmi más. Ez is, az is, illetve ami ilyenkor gyakran történik, végeredményben ez sem, az sem. Pedig a történetet ketten is írták: V. Goldstein és C. Szolodár. Így érthető, hogy ami a filmből megmarad, csupán Tatjana Katkovszkaja ragyogó megjelenése, a csinos kosztümök s a színes technika.

N. I.

Matrac-árusítást

tartunk az Oroszlán utcai helyiségben március 18-án 10 órától. Darabja 12 Ft.

Bizományi Áruház Vállalat, Szeged xS. 62 704

Rendőrségi fésűs zubbonyt

vásárolunk vagy kölcsönvesz a Szegedi Nemzeti Színház.

K. 105

Éjszaka a Sárkányban

Éjfél után, amikor a vendéglők nagyrésze már bezárt, sokan felkeresik a Sárkány szálló éttermét. Ez az étterem éjjel 2 órakor zár. Ilyenkor a vendéglő megtelik: van itt dolga a felszolgálónak. Artista módra kell siklania az asztalok között. italokkal, ételekkel megrakott tálcával. Ebben az étteremben egy személy egyedül végzi ezt a munkát. Sokszor megesik, hogy kevésnek bizonyul a hely. Ha valahol megüresedik egy asztal, a várakozók lecsapnak rá, mint a héja az áldozatára. Megesik, hogy ebből kellemetlenségek születnek. De aztán minden megy tovább.

Kevés helyen lehet tapasztalni, amit ebben az étteremben látni lehet. Egy éjszaka az étteremben nyíló konyha ajtaja előtt egy fehérköpenyes fiatal, csinos hölgy állt. Szemei körülfürkésztek a vendégek sokaságában, majd fellépett a zenekar dobogójára. Szemével a felszolgáló pincért kereste. Amikor meglátta, hogy az egy pincér képtelen a sok vendéget kiszolgálni, a söntéshez sietett és már rendelt is:

— Tíz üveg sört kérek.

Leblokkolta, és indult a sörrel megrakott tálcával az asztalokhoz.

— Hány üveggel tetszik kérni?

Amint a tálcáról elfogyott a sör, sietve hozta a másikat egészen záróráig. Utána következett az asztalrendezés. A fiatal hölgy ebben szintén készségesen segített.

Később megtudtam, hogy az ügyes kiszolgáló az üzletvezető-helyettes volt. Bodó Béláné. Segítő közreműködése a vendégek ellátásáért jelest érdemel.

Kővári János

Megkezdik a nyereségrészesedés kifizetését

A Kenderfonó- és Szövőipari Vállalat megyénk egyik legnagyobb üzeme az idén több, mint három heti keresetnek megfelelő összeget fizet dolgozóinak. Tavaly ennél lényegesen kevesebb volt a kifizetésre kerülő összeg. Az elmúlt évi jó munka eredményeként kifizethető három heti keresetnek megfelelő nyereségrészesedésből 17,5 napnak megfelelő összeg az exportterv túlteljesítéséből származott.

A Szegedi Ecset- és Seprűgyárban is számfejtették a nyereségrészesedést. Az elmúlt évi 105,3 százalékos termelési tervteljesítés és az egy főre eső termelési érték 5,3 százalékkal való túlteljesítése, valamint az alaprentabilitás 2,5 százalékkal való túlteljesítése eredményeként 29-én 15 napi keresetnek megfelelő nyereségrészesedést fizetnek ki a dolgozóknak.